

William Pieter Costerus Pzn 26 november 1874 - 3 november 1951

WILLIAM PIETER COSTERUS PIETERSZOOM werd in Edam geboren. Na lager en voorbereidend middelbaar onderwijs in zijn geboorteplaats en aan een kostschool in Amsterdam, volgde hij de HBS te Wageningen en Utrecht, vervolgens colleges schei- en natuurkunde aan de Universiteit van Amsterdam ter voorbereiding op een loopbaan in de chemie, en bezocht tenslotte de Suikerschool aldaar. Na als chemicus werkzaam te zijn geweest aan suikerfabrieken in Oosterbeek en Eckerdorf (Duitsland) zocht hij een baan in zijn beroep in Nederlands-Indië. Toen op 5 april 1898 zijn vader Pieter overleed zag zijn moeder haar enige zoon liever niet naar de Oost vertrekken.

Door invloed van de burgemeester van Edam werd Costerus in aanmerking gebracht voor opvolging van zijn vader als gemeente-ontvanger van zijn geboorteplaats en als zodanig werd hij nog in april 1898 door de gemeenteraad benoemd. Reeds tijdens de ziekte van zijn vader had hij, tijdens zijn vakanties, deze in zijn ambtsbezigheden ter zijde gestaan en was daarmee dus enigszins bekend. Hij volgde ook zijn vader op als kassier en commissionair in effecten. Door zijn benoeming tot gemeente-ontvanger van Edam bleef dit ambt van 1829 tot zijn eervol ontslag op 1 juli 1938, dus meer dan een eeuw, onafgebroken in handen van grootvader, vader en zoon Costerus. De kassierszaak werd in 1917 overgenomen door de Haarlemsche Bankvereniging, later opgegaan in de Twentsche Bank, van welk bijkantoor Costerus tot 1 mei 1938 directeur was.

Op zijn benoeming tot gemeente-ontvanger volgde vrij spoedig zijn verkiezing in het bestuur van de afdeling Noord-Holland van de Nederlandsche Bond van Gemeente-Ambtenaren, waar hij achtereenvolgens de functies van secretaris, voorzitter en vice-voorzitter (tot het einde van zijn loopbaan) vervulde. Ter gelegenheid van zijn zilveren bestuurslidmaatschap werd hij tot erelid van die afdeling benoemd. Gedurende veertig jaar was Costerus commissaris en administrateur van de Nutsspaarbank te Edam en sedert 1898 bestuurslid - later directeur - van het Edams Museum. Hij was ereburger van zijn geboortestad, waar zijn van oorsprong Zeeuwse voorvaderen al twee eeuwen als kaashandelaren waren gevestigd.

Costerus verzamelde al jong van alles, ook postzegels, postwaardestukken en poststukken. In 1896 gaf hij het verzamelen van postzegels op; het werd hem te duur en te veelomvattend, bovendien was hij enige malen beetgenomen met valse zegels. Hij verkocht zijn postzegels aan handelaar J. Riethoff in de Galerij te Amsterdam en zette de opbrengst om in postwaardestukken. Het verzamelen hiervan lag een korte poos stil gedurende zijn studietijd, toen hij niettemin reeds het respectabel aantal van ongeveer 2.000 postwaardestukken bezat. Kort na zijn benoeming tot gemeente-ontvanger heeft hij zijn hobby weer hervat. Sindsdien heeft hij zich vrijwel uitsluitend tot het verzamelen van postwaardestukken bepaald en bijna ieder land gespecialiseerd, waardoor zijn collectie tot ruim 70.000 stuks uitgroeide. Het meest interesseerden hem de landen buiten Europa. Wel heeft hij nog een postzegelverzameling van de Britse kolonie Victoria aangelegd, maar op den duur schonk het postzegelverzamelen hem niet voldoende bevrediging en

beperkte hij zich tot de zegels die worden uitgegeven ter gelegenheid van postzegeltonstellingen.

In juni 1913 neemt hij met o.a. Waller en Warren deel aan de Internationale Postwaarden-Tentoonstelling in Parijs. Uit een verslag in *Het Philatelistisch Maandblad* hierover: "Van onze Hollandsche verzamelaars is nog bekroond met goud de heer W.P. Costerus Pzn van Edam, die eene zeer uitgebreide verzameling van Briefkaarten, Enveloppen, Kruisbanden, Postbladen etc. heeft, wat wij "Poststukken" noemen. De verzameling Costerus is de meest volledige poststukkenverzameling die er bestaat, en de heer gemeente-ontvanger van de Stad der roodkorstjes is een ijverig verzamelaar en maakt verre reizen om zijn collectie te verrijken, die ± 16.000 stukken bevat en hier gedeeltelijk in 4 albums is tentoongesteld. Het Nederlandsche Gouvernement moest de collecties Warren, Waller, (-) en Costerus trachten machtig te worden, om er een Postmuseum van op te richten, want de collectie van het Rijk is verre van schitterend en volledig".

In het *Nederlandsch Tijdschrift voor Postzegelkunde* geeft hij in 1915 meldingen over nieuw verschenen postwaardestukken. In 1916 is hij vaste medewerker van het tijdschrift en verschijnt zijn eerste artikel: *De formaten der Koloniale Briefomslagen uitg. 1905-1915*. Van 1917 tot 1922 fungeerde Costerus als redacteur van de rubriek Poststukken. In maart 1917 trouwt hij met Jannette Cornelia Theodora Poederbach. Zij krijgen twee zonen: Pieter Jacob (1918), ambtenaar gemeente-secretarie Edam, en William (1920), elektrotechnisch ingenieur.

Hij was lid van de Nederlandsche Vereeniging van Postzegelverzamelaars, later ook van Breda, Hollandia, l'Association des Collectionneurs d'Entiers Postaux (Parijs), de Société d'Etude de l'Entier Postal (Brussel), de Berliner Ganzsachen-Sammler Verein en de Royal Philatelic Society (Londen).

Van 1918 tot 1928 en van 1937 tot september 1939 was hij bestuurslid van de Nederlandsche Vereeniging van Postzegelverzamelaars, eerst als 'directeur van de verkoophandel', daarna als bibliothecaris. Hij was lid van de Raad van Beheer van het *Nederlandsch Maandblad voor Philatelie*. Voor dit laatste lidmaatschap moest hij in 1926 bedanken wegens drukke werkzaamheden.

In de Bondsvergadering van 1921 nam hij het initiatief tot instelling van een medaille, 'om hen, die zich op bijzondere wijze verdienstelijk hebben gemaakt voor de philatelie, te belonen en welke medaille "Bondsmedaille" werd genoemd'.

In 1924 werd Costerus in het Bondsbestuur gekozen, waarvan hij achtereenvolgens commissaris, penningmeester, secretaris en van 1931 tot februari 1939 voorzitter was. In 1939, op 65-jarige leeftijd, stelde hij zich niet meer herkiesbaar; bij zijn afscheid werd hem de Waller-medaille toegekend. In 1941 werd hij gekozen tot voorzitter van de Bondsraad, welk instituut in 1940 was ingesteld ter bevordering van de eenheid en samenwerking in de toen zeer verdeelde Nederlandse filatelie.

Als auteur van talloze filatelistische artikelen is Costerus ook buiten Nederland bekend geworden; zijn bijdragen verschenen in *Die Ganzsache en l'Amateur des Entiers*. "Wegens zijn verschillende studiën en publicaties op poststukkengebied, voornamelijk in buitenlandse tijdschriften openbaar gemaakt" ontvangt hij op 24 augustus 1929 de Bondsmedaille. Tot de belangrijke artikelen behoren: *De enveloppen van Nederland en Koloniën*, de eerste lijst van opdrukkaarten van Nederland (volgens de huidige nomenclatuur: particulier bedrukte postwaardestukken), *Over Jury's en Tentoonstellingen*; *Die Postkarten von Norwegen* (ook in boekvorm verschenen); *Die Briefumschläge von Neu-Süd-Wales*; *Die Briefumschläge von Victoria*; *Die Postanweisungen von Rumänien* (ook in boekvorm); *Die Ganzsachen der Republik Polen* (ook in boekvorm) en *De Poststukken van Egypte*.

De Amsterdamse postzegelhandelaar M.Z. Booleman vroeg Costerus een catalogus samen te stellen van Nederlandse en koloniale poststukken. In samenwerking met A.C Voss en W.G. Zwolle verscheen in 1927 de catalogus *Poststukken*. Al in 1917 was hij auteur van de *Eerste Nederlandsche handleiding en catalogus ten dienste van verzamelaars van poststukken van Nederland en de Nederlandsche Koloniën*. In 1942 verscheen (als overdruk van een vervolgartikel in het *Maandblad*): *De proeven der poststukken van Nederland*. In 1947 publiceerde hij de nog steeds zeer bruikbare *Klapper op de Tijdschriften: Nederlandsch Tijdschrift voor Postzegelkunde 1884-1921, Philatelistisch Maandblad*

1912-1921, Nederlandsch Maandblad voor Philatelie 1922-1945, De Philatelist 1926-1939.

Als spreker is Costerus minder op de voorgrond getreden. De wijze echter waarop hij bij verschillende officiële ontvangsten de verwelkoming door de betrokken burgemeesters beantwoordde en daarbij geestige of merkwaardige filatelistische anecdotes en bijzonderheden wist in te lassen, de manier waarop hij de Filatelistendagen placht te openen en als tafelpresident bij Bonds diners optrad, hebben bewezen dat ook het voeren van het woord in het openbaar hem niet vreemd was.

Jurylid was hij voor de eerste maal op de nationale tentoonstelling in Rotterdam (1920); dit heeft toen nog al wat stof tot spreken gegeven omdat een 'poststukken' verzamelaar geroepen werd te oordelen over postzegels, waarbij men vergat hoe vaak eerder postzegelverzamelaars geoordeeld hadden over poststukken-inzendingen, waarvan ze weinig of geen verstand hadden. Costerus was internationaal jurylid in 's-Gravenhage (1924), Parijs (1925), Amsterdam (1927), Straatsburg (1927), Antwerpen (1930), Berlijn (1930), Amsterdam (1934), Brussel (1935), Parijs (1937) en Praag (1938). Voor Luxemburg en New York (1926) moest hij wegens tijdgebrek of door ziekte bedanken. De Bond had hem in 1939 als nationaal commissaris aangewezen voor de internationale tentoonstelling te Londen in 1940; door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog kon dit evenement geen doorgang vinden.

Zijn verzamelingen werden in de loop der jaren bekroond met één ereprijs (Kassel 1914), zes maal goud (Breslau 1913, Parijs 1913, Berlijn 1922, Rotterdam 1930, Algiers 1930 en Brussel 1935), twaalf maal verguld zilver, acht maal zilver en twaalf maal brons. Bijzondere waarde hechtte hij aan de grote bronzen plaquette van de Poolse regering en aan een verguldzilveren extra-medaille van Algiers voor zijn verzameling proeven van Franse poststukken.

Filatelistische onderscheidingen vielen hem te beurt: de Bondsmedaille (1929), het ere-voorzitterschap van de Nederlandsche Vereeniging van Postzegelverzamelaars, het ere-lidmaatschap van de Union des Timbrophiles te Luxemburg (1930), van de Société française de Timbrologie (1938) en van de Berliner Ganssachen-Sammler Verein (1938). Voorts was hij corresponderend lid van de Franse Académie de Philatélie.

William Pieter Costerus Pieterszoon overleed op 77-jarige leeftijd in Bussum, op 3 november 1951.